VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

1527

Na temelju članka 78. Zakona o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (»Narodne novine«, broj 127/19.), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 16. srpnja 2021. donijela

UREDBU

O TVARIMA KOJE OŠTEĆUJU OZONSKI SLOJ I FLUORIRANIM STAKLENIČKIM PLINOVIMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak l.

Ovom Uredbom propisuje se postupanje s kontroliranim i novim tvarima te fluoriranim stakleničkim plinovima, postupanje s uređajima i opremom koji sadrže te tvari ili o njima ovise, postupanje s tim tvarima nakon prestanka uporabe uređaja i opreme koji ih sadrže, provjeru propuštanja tih tvari, način prikupljanja, obnavljanja, oporabe i uništavanja tih tvari, visinu naknade za pokriće troškova prikupljanja, obnavljanja, oporabe i uništavanja tih tvari i način obračuna troškova prikupljanja, obnavljanja, oporabe i uništavanja tih tvari, obveze centrima za prikupljanje, obnavljanje i oporabu kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova, obveze Fondu za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, način označavanja uređaja i opreme koji sadrže te tvari ili o njima ovise, način izvješćivanja o tim tvarima, vođenje mrežnih aplikacija za očevidnike o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i fluoriranim stakleničkim plinovima te podacima o nepokretnoj opremi i sustavima te druga pitanja s tim u vezi.

Članak 2.

Ovom se Uredbom osigurava provedba Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/661 od 25. travnja 2019. o osiguravanju neometanog funkcioniranja elektroničkog registra kvota za stavljanje fluorougljikovodika na tržište (Tekst značajan za EGP) (SL L 112, 26. 4. 2019.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2019/661).

Članak 3.

(1) Pojmovi koji se koriste u ovoj Uredbi imaju sljedeće značenje:

1. *Centar:* centar za prikupljanje, obnavljanje i oporabu kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova

2. *fluorirani staklenički plinovi:* fluorougljikovodici, perfluorougljici, sumporov heksafluorid i ostali staklenički plinovi koji sadrže fluor, a navedeni su u Prilogu 1. Uredbe (EU) br. 517/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o fluoriranim stakleničkim plinovima i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 842/2006 (SL L 150, 20. 5. 2014.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 517/2014 o fluoriranim stakleničkim plinovima)

3. *ispuštanje:* namjerno ispuštanje kontroliranih i novih tvari ili fluoriranih stakleničkih plinova u atmosferu

4. *kontrolirane tvari:* tvari koje oštećuju ozonski sloj, a navedene su u Prilogu I. Uredbe (EZ) br. 1005/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o tvarima koje oštećuju ozonski sloj (preinaka) (SL L 286, 31. 10. 2009.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 1005/2009 o tvarima koje oštećuju ozonski sloj)

5. *naknada za uništavanje:* naknada koju poduzetnik uplaćuje radi pokrivanja troškova uništavanja otpadnih tvari

6. *nerabljene tvari:* tvari koje prethodno nisu bile korištene

7. *nove tvari:* tvari navedene u Prilogu II. Uredbe (EZ) br. 1005/2009 o tvarima koje oštećuju ozonski sloj, bilo pojedinačne ili u mješavini bez obzira jesu li nerabljene, prikupljene, obnovljene ili oporabljene

8. *operater uređaja ili opreme:* pravna osoba ili obrtnik koji upravlja, odnosno ima stvarni nadzor nad tehničkim radom rashladnih ili klimatizacijskih uređaja i opreme, dizalica topline ili protupožarnim sustavima i aparatima za gašenje požara, visoko naponskim sklopnim uređajima uključujući njihove cjevovode koji sadrže kontrolirane tvari i/ili fluorirane staklenčke plinove

9. *obnavljanje:* ponovno korištenje prikupljenog flouriranog stakleničkog plina nakon osnovnog postupka pročišćavanja

10. *oporaba:* ponovna prerada prikupljenog flouriranog stakleničkog plina radi postizanja jednakog učinka nerabljene tvari, uzimajući u obzir njegovu namjenu

11. *otpadne tvari:* tvari koje oštećuju ozonski sloj i fluorirani stakleнički plinovi koji nakon postupka obnavljanja i/ili oporabe ne udovolje fizikalno-kemijskim svojstvima nerabljene tvari i s njima se postupa sukladno posebnom propisu kojim se uređuje gospodarenje otpadom

12. *ovlašteni serviser:* serviser koji je ishodio dozvolu za obavljanje djelatnosti sukladno Zakonu o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (»Narodne novine«, broj 127/19.; u daljnjem tekstu: Zakon) ili potvrdu o upisu u Registar pravnih osoba i obrtnika koji se bave djelatnošću uvoza/izvoza i stavljanja na tržište kontroliranih tvari i/ili fluoriranih stakleničkih plinova, servisiranja, obnavljanja i oporabe tih tvari (u daljnjem tekstu: Registar)

13. *ovlaštena osoba:* fizička osoba koja je ishodila uvjerenje o položenom stručnom ispitu sukladno Zakonu

14. *poduzetnik:* operater uređaja ili opreme ili pravna osoba ili obrtnik koji proizvodi, servisira, prikuplja, obnavlja, oporabljuje, koristi, uništava, uvozi, izvozi i/ili unosi/iznosi kontrolirane tvari, nove tvari i/ili fluorirane stakleničke plinove

15. *prikupljanje:* sakupljanje i skladištenje fluoriranih stakleničkih plinova iz proizvoda, uključujući spremnike, i opreme tijekom održavanja ili servisiranja ili prije zbrinjavanja proizvoda i opreme

16. *tvari koje* oštećuju *ozonski sloj:* klorofluorougljici (CFC spojevi), spojevi klora, fluora, ugljika i vodika (HCFC spojevi), ugljik-tetraklorid, metil-kloroform i haloni, odnosno to su kontrolirane i nove tvari navedene u Prilogu I. i Prilogu II. Uredbe (EZ) br. 1005/2009 o tvarima koje oštećuju ozonski sloj

17. *uništavanje:* postupak kojim se sav fluorirani stakleнički plin ili njegov veći dio trajno pretvara ili razlaže u jednu ili više stabilnih tvari koje nisu fluorirani stakleнički plinovi.

(2) Osim pojmova iz stavka 1. ovoga članka, pojedini pojmovi koji se koriste u ovoj Uredbi sukladni su pojmovima utvrđenim u Zakonu.

(3) Izrazi koji se koriste u ovoj Uredbi, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

II. POSTUPANJE S TVARIMA KOJE OŠTEĆUJU OZONSKI SLOJ I FLUORIRANIM STAKLENIČKIM PLINOVIMA TE S UREĐAJIMA I OPREMOM KOJI SADRŽE TE TVARI ILI O NJIMA OVISE

Članak 4.

Zabranjuje se ispuštanje u zrak kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova za vrijeme obavljanja aktivnosti prikupljanja, provjere propuštanja, održavanja ili servisiranja uređaja i opreme.

Članak 5.

(1) Ovlašteni serviser prikuplja kontrolirane tvari i fluorirane stakleničke plinove u za to namijenjene spremnike, za vrijeme obavljanja djelatnosti servisiranja rashladnih i klimatizacijskih uređaja i opreme, dizalica topline, protupožarnih sustava i aparata za gašenje požara koji sadrže kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove ili o njima ovise, kako bi se obnovili, oporabili ili uništili.

(2) Prikupljene tvari iz stavka 1. ovoga članka koje se ne mogu obnoviti ovlašteni serviser predaje Centru.

Članak 6.

(1) Poduzetnik može prodavati kontrolirane tvari i fluorirane stakleničke plinove samo pravnim osobama i obrtnicima te Centru, koji predoče dozvolu tijela državne uprave nadležnog za zaštitu okoliša za obavljanje djelatnosti prikupljanja, provjere propuštanja, ugradnje i servisiranja ili potvrdu o upisu u Registar koju izdaje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu okoliša.

(2) Zahtjev za upis u Registar podnosi se na obrascu REG.

Članak 7.

(1) Operater nepokretnih uređaja ili opreme koja sadrži tri kg ili više kontrolirane tvari ili pet tona CO_2 ekvivalenta ili više fluoriranih stakleničkih plinova dužan je prijaviti u roku od 15 dana od uključivanja uređaja ili opreme u uporabu uključivanje tijelu državne uprave nadležnom za zaštitu okoliša.

(2) Prijava nepokretnih uređaja i opreme podnosi se na obrascu PNOS korištenjem elektroničke programske opreme koja omogućava mrežni unos, obradu i prikaz podataka.

(3) Elektroničku programsku opremu iz stavka 2. ovoga članka osigurava tijelo državne uprave nadležno za zaštitu okoliša u sklopu Informacijskog sustava za klimatske promjene i zaštitu ozonskog sloja sukladno Zakonu.

(4) Tijelo državne uprave nadležno za zaštitu okoliša dodjeljuje korisničko ime i zaporku za pristup elektroničkoj programskoj opremi.

(5) Operater uređaja ili opreme dužan je prijaviti u roku od 15 dana tijelu državne uprave nadležnom za zaštitu okoliša sve promjene nastale nakon prijave uređaja ili opreme iz stavka 1. ovoga članka putem elektroničke programske opreme iz stavka 2. ovoga članka.

III. PROVJERA PROPUŠTANJA

Članak 8.

(1) Operater uređaja ili opreme poduzima sve potrebne tehnički izvedive mjere kako bi se spriječilo propuštanje, što prije otklonilo svako otkriveno propuštanje i smanjile emisije kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova u atmosferu.

(2) Provjera propuštanja tvari iz stavka 1. ovoga članka obvezna je za:

– nepokretne uređaje i opremu za hlađenje i klimatizaciju i dizalice topline

– nepokretne protupožarne sustave

– rashladne jedinice kamiona hladnjača i prikolica hladnjača

– električnih rasklopnih uređaja

– organskih Rankineovih ciklusa.

(3) Provjeru propuštanja obavljaju ovlašteni serviseri iz članka 3. stavka 1. točke 12. ove Uredbe u skladu s propisanom učestalošću iz članka 23. Uredbe (EZ) br. 1005/2009 o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i članka 4. Uredbe (EU) br. 517/2014 o fluoriranim stakleničkim plinovima.

(4) O obavljenom pregledu uređaja ili opreme ovlašteni serviser sastavlja zapisnik.

(5) Ovlašteni serviser iz stavka 4. ovoga članka operateru uređaja ili opreme iz stavka 2. ovoga članka obavezan je za svaku provjeru propuštanja dostaviti zapisnik koji se čuva pet godina.

(6) Za uređaje ili opremu koji sadrže tri kg ili više kontrolirane tvari ili pet tona CO_2 ekvivalenta ili više fluoriranih stakleničkih plinova operater uređaja ili opreme iz stavka 1. ovoga članka vodi servisnu karticu na obrascima SK 1 i/ili SK 2, odnosno evidenciju o početnoj količini i vrsti kontroliranih tvari ili fluoriranih stakleničkih plinova, naknadno dodanim količinama te količinama koje su prikupljene tijekom servisiranja, održavanja i konačnog zbrinjavanja te o drugim bitnim podacima, uzrocima propuštanja, eventualnim problemima koji se pojavljuju i mjestima gdje se javljaju, uključujući podatke o ovlaštenom serviseru koji je obavio servis ili održavanje te datume i rezultate kontrola.

(7) Ovlašteni serviser sastavlja zapisnik za sve rashladne i klimatizacijske uređaje ili opremu koje je zatekao prazne, odnosno bez kontrolirane tvari ili fluoriranog stakleničkog plina na obrascu KTZ 1.

IV. NAČIN PRIKUPLJANJA, OBNAVLJANJA, OPORABE I UNIŠTAVANJA, VISINA NAKNADE I NAČIN OBRAČUNA TROŠKOVA

Članak 9.

(1) Operater uređaja ili opreme osigurava prikupljanje kontroliranih tvari ili fluoriranih stakleničkih plinova sadržanih u rashladnim i klimatizacijskim uređajima i opremi, dizalicama topline, rashladnim jedinicama kamiona hladnjača i prikolica hladnjača, u protupožarnim sustavima i aparatima za gašenje požara prilikom održavanja, servisiranja ili isključivanja iz uporabe ovih proizvoda i opreme.

(2) Ovlašteni serviser prikuplja tvari iz stavka 1. ovoga članka kako bi se te tvari obnovile, oporabile ili uništile.

(3) Ovlaštena osoba prikuplja i zbrinjava fluorirane stakleničke plinove sadržane u opremi koja sadrži otapala na bazi fluoriranih stakleničkih plinova i u visokonaponskim sklopnim aparatima prilikom održavanja, servisiranja ili isključivanja iz uporabe ovih proizvoda i opreme na način propisan posebnim propisom kojim se uređuje gospodarenje otpadom.

(4) Hladnjaci i ledenice, koji se upotrebljavaju u kućanstvu, a sadrže kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove, moraju se prilikom konačnog isključivanja iz uporabe zbrinuti sukladno propisima o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom.

(5) Iz proizvoda iz stavka 4. ovoga članka, uključujući izolacijski materijal, ovlašteni serviser prikuplja kontrolirane tvari i/ili fluorirane stakleničke plinove.

(6) Operater nepokretne opreme mora za opremu koja je izvan uporabe više od 12 mjeseci i sadrži tri kg ili više kontrolirane tvari ili pet tona CO_2 ekvivalenta ili više fluoriranih stakleničkih plinova, osigurati prikupljanje ovih tvari od strane ovlaštenog servisera i o tome dobiti potvrdu (zapisnik).

(7) O prikupljenim i/ili preuzetim uporabljenim količinama kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova, postupanju s tim tvarima i o količinama unesenih nerabljenih, obnovljenih ili oporabljenih tvari, ovlašteni serviser vodi očevidnik.

(8) Očevidnik se čuva pet godina.

(9) Podatke iz stavka 7. ovoga članka ovlašteni serviser iz članka 3. stavka 1. točke 12. ove Uredbe dostavlja tijelu državne uprave nadležnom za zaštitu okoliša do 31. siječnja tekuće godine za proteklu godinu putem elektroničke programske opreme na obrascu KT 1.

(10) Ovlaštene osobe iz članka 3. stavka 1. točke 13. ove Uredbe prilikom održavanja, servisiranja, demontaže ili uklanjanja opreme za uništavanje, obnavljanje ili oporabu prikupljaju kontrolirane tvari sukladno članku 22. stavku 1. Uredbe (EZ) br. 1005/2009 o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i članku 8. Uredbe (EU) br. 517/2014 o fluoriranim stakleničkim plinovima.

Članak 10.

(1) Centar preuzima prikupljene kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove iz rashladnih i klimatizacijskih uređaja i opreme, dizalica topline, protupožarnih sustava i aparata za gašenje požara koje ovlašteni serviser dovozi u spremnicima s povratnim ventilom koji imaju oznaku vrste i naziva uporabljene kontrolirane tvari ili fluoriranog stakleničkog plina i skladišti te tvari i/ili plinove u za tu svrhu određenom prostoru.

(2) Nakon preuzimanja kontroliranih tvari i/ili fluoriranih stakleničkih plinova, Centar ovlaštenom serviseru vraća prazne spremnike iz stavka 1. ovoga članka i izdaje potvrdu o preuzetoj količini kontroliranih tvari i/ili fluoriranih stakleničkih plinova.

(3) Centar isplaćuje naknadu ovlaštenom serviseru u iznosu od 1,00 kuna po kilogramu preuzetih kontroliranih tvari i/ili fluoriranih stakleničkih plinova, osim za preuzete halone.

Članak 11.

(1) Centar izrađuje analizu preuzetih i/ili prikupljenih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova kojom se utvrđuje pogodnost za oporabu ili obnavljanje tih tvari i plinova.

(2) Centar oporabljuje prikupljene kontrolirane tvari i/ili fluorirane stakleničke plinove za koje se analizom utvrdi da su pogodne za oporabu.

Članak 12.

(1) Centar stavlja na tržište u svrhu daljnjeg korištenja oporabljene kontrolirane tvari i/ili fluorirane stakleničke plinove koji udovoljavaju fizikalno-kemijskim svojstvima nerabljene tvari.

(2) Prilikom stavljanja na tržište oporabljene tvari iz stavka 1. ovoga članka moraju biti popraćene izvješćem o kvaliteti kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova koje izrađuje Centar ili ovlašteni laboratorij.

(3) Izvješće iz stavka 2. ovoga članka Centar čuva dvije godine.

(4) Tvari iz članka 3. stavka 1. točke 11. ove Uredbe Centar proglašava otpadom i osigurava njihovo uništavanje.

(5) Tvari iz stavka 4. ovog članka uništavaju se sukladno članku 22. stavku 2. Uredbe (EZ) br. 1005/2009 o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i članku 8. Uredbe (EU) br. 517/2014 o fluoriranim stakleničkim plinovima.

(6) S tvarima iz stavka 4. ovoga članka postupa se sukladno posebnom propisu kojim se uređuje gospodarenje otpadom.

Članak 13.

Ovlašteni serviser osigurava prijevoz prikupljenih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova u Centar.

Članak 14.

(1) Poduzetnik koji uvozi/unosi kontrolirane tvari i/ili fluorirane stakleničke plinove u svrhu stavljanja na tržište Republike Hrvatske ili za svoje potrebe, uplaćuje naknadu za pokriće troškova prikupljanja, obnavljanja, oporabe i uništavanja tih tvari Fondu za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (u daljnjem tekstu: Fond).

(2) Naknada iz stavka 1. ovoga članka iznosi 1,5 kuna po kilogramu uvezene/unesene nerabljene kontrolirane tvari i/ili fluoriranog stakleničkog plina.

(3) Obveza plaćanja naknade iz stavka 1. ovoga članka nastaje u trenutku uvoza/unosa kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova u svrhu stavljanja na tržište ili za vlastite potrebe.

(4) Fond obračunava iznos naknade iz stavka 1. ovoga članka na temelju podataka iz članka 18. ove Uredbe.

(5) Tijelo državne uprave nadležno za zaštitu okoliša dostavlja Fondu podatke iz članka 18. ove Uredbe za proteklu kalendarsku godinu u roku od 30 dana od primitka tih podataka.

Članak 15.

(1) Fond iz prikupljenih sredstava iz članka 14. ove Uredbe nadoknađuje Centru troškove prikupljanja, obnavljanja, oporabe i uništavanja otpadnih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, Fond iz prikupljenih sredstava iz članka 14. ove Uredbe nadoknađuje Centru troškove skladištenja oporabljenih halona.

(3) Troškovi prikupljanja i uništavanja otpadnih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova iz stavka 1. ovoga članka obračunavaju se na temelju stvarnih troškova preuzimanja, privremenog skladištenja, fizikalno-kemijske analize, razvrstavanja, izvoza/iznosa i uništavanja otpadnih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova.

V. NAČIN OZNAČAVANJA

Članak 16.

(1) Proizvodi, uređaji i oprema moraju biti popraćeni izjavom da proizvod, uređaj i oprema ne sadrži kontrolirane tvari na obrascu KT 2.

(2) Svaki proizvod, uređaj i oprema iz stavka 1. ovoga članka, prilikom stavljanja na tržište, mora imati obavijest o proizvodu, uređaju i opremi na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu.

(3) U obavijesti o proizvodu, uređaju i opremi mora biti uočljivo označeno da proizvod, uređaj i oprema ne sadrže kontrolirane tvari.

(4) Obavijest o proizvodu, uređaju i opremi mora biti lako uočljiva, čitljiva i trajna.

(5) Ako se podaci zahtijevani u skladu s ovim člankom dodatno upisuju na oznaku koja je već pričvršćena na predmetni proizvod, uređaj ili opremu, upisani znakovi ne smiju biti manji od najmanjih znakova kojima su napisani ostali podaci na oznaci.

VI. NAČIN IZVJEŠĆIVANJA

Članak 17.

(1) O prikupljenim, obnovljenim, oporabljenim i uništenim kontroliranim tvarima i/ili fluoriranim stakleničkim plinovima Centar vodi očevidnik koji sadrži podatke o:

(a) poduzetniku od kojeg je preuzeo kontrolirane tvari i fluorirane stakleničke plinove

(b) vrsti i količini prikupljenih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova

(c) rezultatima analize prikupljenih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova o pogodnosti za oporabu ili obnavljanje

(d) količini obnovljenih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova

(e) količini oporabljenih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova

(f) količini otpadnih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova koji se ne mogu oporabiti ili ne udovoljavaju fizikalno--kemijskim svojstvima nerabljene tvari

(g) poduzetniku koji je preuzeo otpadne kontrolirane tvari i/ili fluorirane stakleničke plinove u svrhu uništavanja

(h) količini uništenih otpadnih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova.

(2) Očevidnik iz stavka 1. ovoga članka čuva se pet godina.

(3) Podatke iz stavka 1. ovoga članka Centar dostavlja tijelu državne uprave nadležnom za zaštitu okoliša do 31. siječnja tekuće godine za proteklu godinu putem elektroničke programske opreme na obrascu KT 3.

(4) Elektroničku programsku opremu iz stavka 3. ovoga članka osigurava tijelo državne uprave nadležno za zaštitu okoliša u sklopu Informacijskog sustava za klimatske promjene i zaštitu ozonskog sloja sukladno Zakonu.

(5) Tijelo državne uprave nadležno za zaštitu okoliša dodjeljuje korisničko ime i zaporku za pristup elektroničkoj programskoj opremi.

Članak 18.

(1) Poduzetnik koji uvozi/unosi, izvozi/iznosi, uništava i/ili proizvodi tvari koje oštećuju ozonski sloj i fluorirane stakleničke plinove dostavlja tijelu državne uprave nadležnom za zaštitu okoliša podatke za svaku kontroliranu tvar i novu tvar te za fluorirane stakleničke plinove za prethodnu kalendarsku godinu do 31. ožujka tekuće godine.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka dostavljaju se elektroničkim putem tijelu državne uprave nadležnom za zaštitu okoliša na obrascima KT 4 i KT 5.

(3) Tijelo državne uprave nadležno za zaštitu okoliša poduzima odgovarajuće mjere za zaštitu povjerljivosti podataka koji su mu dostavljeni.

Članak 19.